USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2023/1902

ze dne 10. května 2023

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA) na rozpočtový rok 2021

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro námořní bezpečnost na rozpočtový rok 2021,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0113/2023),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) Evropské agentury pro námořní bezpečnost (dále jen „agentura“) dosahoval její konečný rozpočet na rozpočtový rok 2021 výše 105 774 716,82 EUR, což ve srovnání s rokem 2020 představuje nárůst o 9,36 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury se odvíjí od rozpočtu Unie a provozních příjmů;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2021 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že díky monitorování rozpočtu v rozpočtovém roce 2021 byla míra plnění prostředků na závazky v běžném roce ve výši 99,67 %, což oproti roku 2020 představuje mírný nárůst o 0,78 %, a že míra čerpání prostředků na platby v běžném roce činila 97,32 %, což rovněž představuje nárůst o 1,24 %;

2. na základě opatření přijatých v návaznosti na udělení absolutoria za rok 2020 s uspokojením konstatuje, že různá opatření přijatá k řešení problému opožděných plateb vedla v roce 2021 k velmi nízké míře opožděných plateb, která činila 0,56 %; dále konstatuje, že v roce 2021 byly splněny oba cíle týkající se více než 95 % čerpání prostředků na závazky a méně než 5 % zrušených prostředků na platby;

Výkonnost

3. konstatuje, že agentura používá klíčové ukazatele výkonnosti k měření provádění své horizontální činnosti a svého ročního pracovního programu v zásadních oblastech, k nimž agentura přispívá (udržitelnost a technická pomoc, bezpečnost, zabezpečení, digitální služby a zjednodušení a dohled); konstatuje, že navzdory přetrvávajícím omezením zavedeným kvůli pandemii COVID-19 bylo cílů stanovených pro rok 2021 z celkového hlediska dosaženo, neboť roční pracovní program byl do velké míry proveden;

4. konstatuje, že agentura spolupracovala s Evropskou agenturou pro životní prostředí na analýze environmentálního rozměru odvětví námořní dopravy, přičemž výsledkem této spolupráce bylo zveřejnění první zprávy o dopadu evropské námořní dopravy na životní prostředí; konstatuje, že vzhledem ke vzájemné geografické blízkosti agentura spolupracuje s centrem EMCDDA; dále bere na vědomí dohodu o úrovni služeb s agenturou EFCA, pokud jde o záložní mechanismus pro účetní funkci;

5. vítá skutečnost, že od roku 2017 řádně funguje třístranná pracovní dohoda mezi agenturou, Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu (EFCA) a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex); považuje tuto dohodu za příklad součinnosti mezi unijními agenturami, který by měl být inspirací pro další agentury v jiných oblastech; vyzývá

([1]) Úř. věst. C 141, 29.3.2022, s. 72.

agenturu, aby v tomto ohledu pokračovala ve svém úsilí, a považuje za vhodné rovněž posílit spolupráci mezi agenturou, Evropskou agenturou pro životní prostředí a Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu s cílem shromažďovat údaje pro vědecký výzkum mořských ekosystémů;

6. vítá skutečnost, že agentura nadále provádí dva projekty spolupráce v oblasti technické pomoci se třetími zeměmi Středozemního moře (SAFEMEDIV) a Černého a Kaspického moře (BCSEA); považuje tyto projekty se třetími zeměmi za dobrý příklad spolupráce na zlepšení námořní bezpečnosti a ochrany mořského prostředí, vyzývá agenturu, aby v tomto ohledu pokračovala ve svém úsilí a zvážila novou podobnou spolupráci se třetími zeměmi;

7. vítá, že agentura je i nadále velmi důležitým partnerem Komise a členských států, pokud jde o navrhování norem v oblasti námořní bezpečnosti, digitalizaci a zjednodušení námořní dopravy EU; vítá rovněž technickou a operativní pomoc, kterou agentura poskytuje;

8. vítá zejména skutečnost, že se agentura v průběhu let stále více podílí na posuzování, ověřování a provádění právních předpisů EU v oblasti námořní bezpečnosti, přičemž se očekává, že potřeba pomoci Komisi a kontrolnímu úřadu ESVO i nadále poroste, vzhledem ke stále většímu důrazu, který EU na tuto oblast klade;

9. upozorňuje na to, že se agentura ve spolupráci s členskými státy podílí na monitorování evropských vod, jehož cílem je odhalovat nezákonné úniky odpadu a možné ropné skvrny; vyzývá agenturu, aby i nadále posilovala své kapacity v oblasti dohledu a digitálních technologií, aby mohla bojovat proti nezákonnému znečišťování vody; poukazuje na činnost agentury při podpoře úsilí členských států v oblasti pátrání a záchrany;

Personální politika

10. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2021 byl plán pracovních míst proveden na 99,06 %, přičemž z 212 pracovních míst schválených v rámci rozpočtu Unie (ve srovnání se 212 v roce 2020) bylo jmenováno 210 úředníků a dočasných zaměstnanců; dále konstatuje, že v roce 2021 pracovalo pro agenturu 50 smluvních zaměstnanců a 13 vyslaných národních odborníků;

11. s uspokojením konstatuje, že mezi členy vrcholného vedení agentury bylo dosaženo vyváženého genderového zastoupení, přičemž 3 z 5 pozic obsadily ženy (60 %); se znepokojením konstatuje, že mezi členy správní rady agentury není vyvážené genderové zastoupení, přičemž 47 z 65 pozic zastávají muži (72 %); dále bere na vědomí genderové složení zaměstnanců agentury obecně, mezi nimiž je z celkového počtu 268 osob 172 mužů (64 %); dále bere na vědomí, že v roce 2021 agentura úspěšně zahájila iniciativu Speed Network, která má ženám se zájmem o pozici v agentuře nebo obecně o kariéru v námořním odvětví nabídnout příležitost ke krátkému neformálnímu rozhovoru se zaměstnankyněmi agentury; vybízí Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

12. konstatuje, že agentura uplatňuje politiku předcházení psychickému a sexuálnímu obtěžování, která zahrnuje důvěrné poradce, kteří poskytují podporu zaměstnancům, pravidelná školení, informační schůzky a zveřejňování informací o tomto tématu na intranetu agentury;

Zadávání veřejných zakázek

13. konstatuje, že v roce 2021 bylo zahájeno 51 zadávacích řízení (25 otevřených, 3 zvláštní sjednaná, 4 soutěžní jednací řízení a 19 jednacích řízení s velmi nízkou hodnotou a nízkou hodnotou) a bylo podepsáno celkem 65 smluv;

14. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že agentura změnila 14 zvláštních smluv na poskytování služeb, jejichž celková hodnota činila 6,8 milionu EUR, což představuje zvýšení původní hodnoty zakázek o 76 %, a že tyto změny nebyly v souladu s čl. 172 odst. 3 písm. d) finančního nařízení; dále konstatuje, že částky vyplacené v roce 2021 (5,4 milionu EUR) vyplynuly z uplatnění jednotkových cen stanovených v příslušných rámcových smlouvách a byly

v mezích původního stropu rámcové smlouvy a že dotyčné změny nezměnily hospodářskou rovnováhu ve prospěch dodavatele a nevedly k narušení hospodářské soutěže, a proto nebyly výsledné platby ovlivněny; na základě odpovědi agentury bere na vědomí, že agentura přijala opatření k náležité změně budoucí zadávací dokumentace a šablon smluv; žádá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o dalším vývoji v této věci;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

15. bere na vědomí, že agentura používá prohlášení o střetu zájmů pro členy správní rady a vrcholné vedení; dále konstatuje, že jsou rovněž podepsána další konkrétní prohlášení o střetu zájmů, např. v případě členů výběrových komisí; dále konstatuje, že agentura zavedla řadu politických opatření a postupů s cílem odhalovat střety zájmů a předcházet jim a že zavedla vnitřní pravidla pro whistleblowing, včetně pravidelných školení;

16. oceňuje, že agentura v březnu 2022 vypracovala a provedla svá interní „pravidla týkající se rejstříku transparentnosti agentury EMSA“ a zapojila se do nově zřízené interinstitucionální dohody o povinném rejstříku transparentnosti pro zástupce zájmových skupin, kterou podepsaly Komise, Rada a Parlament;

17. trvá na tom, že je třeba zavést systematičtější pravidla týkající se transparentnosti, neslučitelnosti funkcí, střetů zájmů a nezákonného lobbingu; vyzývá agenturu, aby posílila své mechanismy interní kontroly, včetně zřízení interního protikorupčního mechanismu;

Interní kontrola

18. konstatuje, že audit Útvaru interního auditu (IAS) týkající se „správy IT a správy portfolia IT“ byl v roce 2021 proveden na dálku a že IAS dospěl k závěru, že v důsledku restrukturalizace IKT do jednoho oddělení agentura pro své mechanismy správy informačních technologií navrhla a zavedla z celkového hlediska účinné a účelné řídicí a kontrolní systémy; dále konstatuje, že Útvar interního auditu vydal šest doporučení, k nimž agentura vydala akční plán; žádá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o dalším vývoji v této věci;

19. vítá, že v roce 2021 Útvar interního auditu Komise a Evropský účetní dvůr nevydaly žádná kritická doporučení ani připomínky, které by mohly vést k výhradě v každoročním prohlášení o věrohodnosti; konstatuje, že v roce 2021 bylo předloženo jedno doporučení týkající se vyšetřování úřadu OLAF, v souvislosti s nímž se nyní přijímají následná opatření;

20. bere na vědomí výroční posouzení systému interní kontroly vypracované agenturou a jeho závěr, že všechny zásady interní kontroly a všech pět prvků interní kontroly je řádně uplatňováno, že jsou celkově účinné, že je nutné provést pouze menší zlepšení a že v interní kontrole nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky;

Digitalizace a ekologická transformace

21. konstatuje, že agentura pokračovala v probíhajících činnostech v oblasti digitalizace s cílem podpořit cíle týkající se elektronických osvědčení, aby bylo možné usnadnit práci členských států jakožto států vlajky a přístavních a pobřežních států, a že podpořila Komisi při přípravě posouzení dopadů v souvislosti s revizí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/16/ES ([2]) o státní přístavní inspekci a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/21/ES ([3]) o souladu s požadavky státu vlajky, které začlenění elektronických osvědčení předpokládají; domnívá se, že agentura může hrát koordinační úlohu při zajišťování bezpečnosti v evropských přístavech a může být Komisi nápomocna při účinném provádění;

22. bere na vědomí, že agentura zahájila strategii v oblasti cloud computingu, která umožňuje vytvoření nejmodernějšího technologického prostředí, jež urychlí námořní digitální služby; vítá rozvoj situačního obrazu v námořní oblasti a zprovoznění nového systému SafeSeaNet;

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/16/ES ze dne 23. dubna 2009 o státní přístavní inspekci (Úř. věst. L 131, 28.5.2009, s. 57).

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/21/ES ze dne 23. dubna 2009 o souladu s požadavky na stát vlajky (Úř. věst. L 131, 28.5.2009, s. 132).

23. vybízí agenturu k tomu, aby přispěla k evropské zelené agendě pro námořní dopravu tím, že posílí schopnost Unie chránit mořské prostředí a zvládat změnu klimatu, včetně přechodu na udržitelnou mobilitu za přispění námořní dopravy, což je v souladu se strategií pro udržitelnou a inteligentní mobilitu přijatou v prosinci 2020; dále připomíná úlohu, kterou by agentura mohla hrát při posilování kapacit pro posuzování rizik v oblastech týkajících se bezpečnosti, včetně zavádění infrastruktury pro alternativní paliva;

24. vítá, že agentura nadále provádí strategii na období 2020–2024, neboť jí umožní plnit úkoly v oblasti námořního dohledu, bezpečnosti a ochrany a zároveň účinně přispívat k digitálním a environmentálním prioritám Unie; vítá zejména, že agentura spolu s Evropskou agenturou pro životní prostředí zveřejnila první zprávu o dopadu evropské námořní dopravy na životní prostředí, v níž shromáždila ověřené informace o environmentální stopě činností v oblasti námořní dopravy; v této souvislosti připomíná, že veškerá budoucí opatření v oblasti klimatu a životního prostředí musí být založena na důkladném posouzení dopadů, a uznává, že globální přístup ke snižování emisí v námořní dopravě prostřednictvím IMO má zásadní význam;

25. domnívá se, že agentura hraje důležitou úlohu při zvyšování bezpečnosti a udržitelnosti evropských vod a přispívá k zelené agendě; vítá, že agentura přijala politiku v oblasti životního prostředí a strategické pilíře a cíle pro následující roky, kdy chce posílit schopnost EU chránit mořské prostředí a zvládat změnu klimatu, např. prostřednictvím přechodu k udržitelné mobilitě; vybízí agenturu, aby vypracovala opatření k omezení používání plastů na palubách lodí;

26. zdůrazňuje úlohu agentury při úspěšném provádění přechodu na obnovitelná a nízkouhlíková paliva v námořní dopravě; v této souvislosti oceňuje příspěvek agentury při poskytování technické podpory a údajů pro iniciativy související se Zelenou dohodou pro Evropu, včetně Iniciativy pro námořní paliva FuelEU, iniciativy akčního plánu pro nulové znečištění a práce v rámci Mezinárodní námořní organizace, pokud jde o energetickou účinnost a uhlíkovou náročnost; zdůrazňuje úlohu, kterou by agentura mohla hrát při zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, technologií větrného pohonu, jakož i zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů na moři; upozorňuje proto, že je možné upravit odpovídajícím způsobem mandát agentury, a případně i její rozpočtové prostředky, aby mohla agentura zvýšit svou podporu;

27. podporuje využívání nových technologií (umělé inteligence a strojového učení) a potenciální budoucí vývoj prototypu námořního analytického nástroje agentury, který byl představen na semináři o námořních digitálních službách agentury, který se konal dne 15. prosince 2021; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o situaci v této oblasti;

28. s uspokojením konstatuje, že agentura v posledním čtvrtletí roku 2021 zahájila projekt provádění normy ISO 27.001 (o řízení bezpečnosti informací), aby se připravila na chystané předpisy o kybernetické bezpečnosti a bezpečnosti informací; žádá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o dalším vývoji v této věci;

29. vybízí agenturu, aby úzce spolupracovala s agenturou ENISA (Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost) a skupinou CERT-EU (skupina pro reakci na počítačové hrozby pro orgány, instituce a jiné subjekty EU) a aby prováděla pravidelná posouzení rizik své IT infrastruktury a zajistila pravidelné audity a testy své kybernetické obrany; navrhuje, aby byly všem zaměstnancům agentury nabízeny pravidelně aktualizované programy odborné přípravy v oblasti kybernetické bezpečnosti; vyzývá agenturu, aby svou politiku kybernetické bezpečnosti rozvíjela rychleji, předložila ji do 31. prosince 2023 a podala zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

30. konstatuje, že v roce 2021 agentura začala provádět své environmentální řízení a vypracovala a přijala své první environmentální prohlášení; s uspokojením bere na vědomí ekologické činnosti a projekty agentury v roce 2021, jako je zajištění toho, aby energie, kterou používá, pocházela ze 100 % obnovitelných zelených zdrojů, instalace fotovoltaických solárních panelů, bezpapírová kancelářská politika a úsilí o minimalizaci spotřeby vody;

31. konstatuje, že v červnu 2021 se uskutečnil interní audit týkající se registrace v rámci systému EU pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) a že první část externího certifikačního auditu pro registraci v systému EMAS byla provedena v listopadu 2021; s uspokojením konstatuje, že externí ověření bylo dokončeno v roce 2022, agentura je nyní registrována v systému EMAS a zveřejnila své environmentální prohlášení;

Kontinuita činnosti v průběhu krize způsobené onemocněním COVID-19

32. konstatuje, že pandemie urychlila začlenění řady nástrojů a metod do fungování agentury, aby mohla práce pokračovat na dálku, od živého vysílání až po technologii virtuální reality a techniky auditu na dálku; vybízí agenturu, aby získané poznatky ohledně metod práce na dálku a hybridních pracovních metod zavedla do praxe s cílem lépe rozpoznat, které schůze a úkoly by mohly v budoucnu efektivněji probíhat na dálku než osobně; dále konstatuje, že zaměstnanci, kteří vykonávali funkce přímo dotčené cestovními omezeními v souvislosti s onemocněním COVID-19, jako je přiznávání náhrad výdajů za služební cesty a cesty odborníků, dočasně plnili jiné povinnosti a pokryli nepřítomnost jiných zaměstnanců; dále konstatuje, že v souvislosti s touto závažnou zdravotní krizí byla identifikována řada nových rizik a příležitostí, které byly zahrnuty do aktualizovaných registrů rizik;

33. s uspokojením bere na vědomí zprávu agentury nazvanou „Dopad onemocnění COVID-19 na námořní odvětví v EU“, která poskytla podrobný přehled dopadu pandemie na lodní dopravu v souvislosti s dopravou, obchodem, vlajkami a vlastnictvím EU, stavbou lodí, bezpečností a environmentálními inspekcemi, jakož i se specifickými odvětvími, jako jsou výletní a osobní lodě;

Další připomínky

34. opětovně vyzývá agenturu, aby zvýšila dostupnost svých internetových stránek v jiných jazycích než v angličtině; domnívá se, že větší jazyková rozmanitost usnadní evropským občanům přístup k informacím a umožní jim lépe pochopit činnost Evropské unie v oblasti námořní bezpečnosti a rozšířit si tak znalosti;

35. vítá skutečnost, že agentura zveřejnila svůj roční přehled námořních nehod a mimořádných událostí za rok 2021, který obsahuje statistické údaje o námořních nehodách a mimořádných událostech za období 2014–2020;

36. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 10. května 2023 ([4]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([4]) Přijaté texty, P9_TA(2023)0190.